

# สารบัญ

|                |                                                                                                 |           |
|----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>บทที่ 1</b> | <b>บ่อเกิดของการใช้เหตุและผลทางนิติศาสตร์</b>                                                   | <b>15</b> |
| 1.             | การเกิดขึ้นของปรัชญาสำนักมนุษยนิยม                                                              | 15        |
| 2.             | วิถีมุษยนิยมแนวปรัชญากรีก                                                                       | 18        |
| 3.             | อิทธิพลของปรัชญามุษยนิยมที่ส่งผลต่อการใช้เหตุผลทางนิติศาสตร์                                    | 25        |
| 1)             | ธรรมชาตินิยมกับสำนักกฎหมายธรรมชาติ                                                              | 25        |
| 2)             | ประสบการณ์นิยมและปฏิบัตินิยมกับสำนักกฎหมายบ้านเมือง                                             | 26        |
| 3)             | ประโยชน์สุขนิยมกับสำนักนิติเศรษฐศาสตร์                                                          | 27        |
| 4)             | เหตุผลนิยมกับการนำไปสู่นิติวิธีกระแสหลัก                                                        | 28        |
| 4.             | การแบ่งแยกประเภทของการใช้เหตุผลในทางนิติศาสตร์                                                  | 30        |
| <b>บทที่ 2</b> | <b>การใช้เหตุผลในการบัญญัติกฎหมาย</b>                                                           | <b>33</b> |
| 1.             | เหตุผลของนักนิติศาสตร์ในการบัญญัติกฎหมาย                                                        | 34        |
| 1)             | เหตุผลในการใช้งานของบทบัญญัติกฎหมาย                                                             | 36        |
| ก.             | เหตุผลที่กฎหมายต้องถูกบัญญัติอย่างมีลำดับชั้น                                                   | 37        |
| ด.             | เหตุผลที่กฎหมายถูกบัญญัติไม่ให้ย้อนหลัง                                                         | 39        |
| จ.             | เหตุผลที่ต้องบัญญัติช่องว่างของกฎหมาย อันมีลักษณะเป็นการมอบอำนาจ (Intra verba legis)            | 41        |
| ง.             | เหตุผลที่กฎหมายนั้นต้องบัญญัติให้สอดคล้องกันในกรณีที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน                    | 41        |
| 2)             | เหตุผลของเรื่องในการบัญญัติกฎหมาย: รูปแบบการเมืองระบบเศรษฐกิจ และสังคม                          | 49        |
| ก.             | การศึกษาปรัชญาการเมืองและสังคม                                                                  | 49        |
| 1)             | การบัญญัติกฎหมายตามแนวคิดการเมืองในระบอบราชาธิปไตย: การบัญญัติกฎหมายเป็นเพียงสัญลักษณ์แห่งอำนาจ | 51        |

|                                                                       |            |
|-----------------------------------------------------------------------|------------|
| 2) การบัญญัติกฎหมายตามแนวคิดเสรีนิยมประชาธิปไตย :                     |            |
| เหตุผลเพื่อรับรองสิทธิเสรีภาพของประชาชน                               | 58         |
| 3) การบัญญัติกฎหมายตามแนวคิดแบบสังคมนิยม:                             |            |
| การบัญญัติกฎหมายเพื่อประนีประนอมความขัดแย้ง                           | 68         |
| ข. การศึกษาระบบเศรษฐศาสตร์การเมือง                                    | 80         |
| 2. เหตุผลของนักเศรษฐศาสตร์ในการบัญญัติกฎหมาย                          | 86         |
| 1) บทนำ : การวิเคราะห์กฎหมายในเชิงเศรษฐศาสตร์                         |            |
| (Economic Analysis of Law)                                            | 86         |
| ก. อิทธิพลของลัทธิสังคมนิยมทางกฎหมายและลัทธิอรรถประโยชน์              |            |
| ต่อการพัฒนาการของกฎหมายกับเศรษฐศาสตร์ในระยะเริ่มต้น                   | 87         |
| ข. จุดเริ่มต้นของการศึกษาภาษากฎหมายกับเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่             | 89         |
| 2) กรอบความคิดในการใช้เหตุผลทางเศรษฐศาสตร์เพื่อบัญญัติ                |            |
| กฎหมาย                                                                | 91         |
| ก. “ความยุติธรรม” (Justice) มีความสำคัญน้อยกว่า                       |            |
| “ประสิทธิภาพ”                                                         | 91         |
| ข. มนุษย์มีเหตุผลมีผลทางเศรษฐศาสตร์ และมีพฤติกรรม                     |            |
| ตอบสนองต่อสิ่งจูงใจ                                                   | 93         |
| ค. มนุษย์คิดแบบ “ส่วนเพิ่ม” (Marginal thinking)                       | 94         |
| ง. นักเศรษฐศาสตร์เชื่อถึงความจำกัดของทรัพยากร                         | 95         |
| 3) การใช้เหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ในการวางโครงสร้างและบัญญัติ              |            |
| กฎหมาย                                                                | 96         |
| ก. เหตุผลเบื้องหลังของกฎหมาย                                          | 97         |
| ข. ผลทางกฎหมายต่อพฤติกรรมสังคม : กรณีศึกษาของการ                      |            |
| บัญญัติกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา                                        | 97         |
| <b>บทที่ 3 การใช้เหตุผลในการปฏิบัติหน้าที่ทางกฎหมาย: ความสัมพันธ์</b> |            |
| <b>    ระหว่างตรรกศาสตร์, ภาษาศาสตร์และนิติศาสตร์</b>                 | <b>103</b> |
| 1. การศึกษาหลักการพื้นฐานทางตรรกศาสตร์                                | 105        |
| 2. ตรรกวิทยากับการความเป็นเหตุเป็นผลในทางนิติศาสตร์                   | 109        |

|                                                                                                                                            |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| 4. ข้อโต้แย้งของการเทียบเคียงหลักกฎหมายจากคดีหนึ่งไปสู่อีกคดีหนึ่ง<br>(Antithesis of Analogy)                                              | 163        |
| <b>บทที่ 6 การใช้เหตุผลวิเคราะห์กฎหมายในเชิงลึก: เพื่อเข้าใจและตีความขยายถ้อยคำ</b>                                                        | <b>167</b> |
| 1. บทนำ                                                                                                                                    | 167        |
| 2. ตรรกศาสตร์กับการเลือกใช้ถ้อยคำ                                                                                                          | 168        |
| 3. ชนิดของศัพท์ที่ให้เหตุผลในทางนิติศาสตร์<br>(Kinds of Juristic Term)                                                                     | 170        |
| 4. การกำหนดความหมายของศัพท์ในทางนิติศาสตร์                                                                                                 | 171        |
| 5. การนิยามศัพท์นิติศาสตร์ (Definition)                                                                                                    | 172        |
| 6. การวิเคราะห์ถ้อยคำเพื่อใช้เหตุผลในทางนิติวิธี                                                                                           | 174        |
| 7. การใช้เหตุผลในนิติวิธี : การตีความหมายของถ้อยคำ                                                                                         | 178        |
| <b>บทที่ 7 การใช้เหตุผลวิเคราะห์กฎหมายในเชิงกว้าง: เพื่อประสานเหตุและผลทางกฎหมายในเรื่องหนึ่งเข้ากับเหตุและผลทางกฎหมายในอีกเรื่องหนึ่ง</b> | <b>188</b> |
| 1. บทนำ - โครงสร้างของระบบกฎหมาย : กายวิภาคของกฎหมาย                                                                                       | 188        |
| 2. ลักษณะของโครงสร้างของตัวบทกฎหมาย                                                                                                        | 189        |
| 3. บริบทภายนอกและบริบทภายในแห่งกฎหมาย                                                                                                      | 193        |
| 4. หลักการไม่ขัดแย้งซึ่งกันและกันในโครงสร้างกฎหมาย                                                                                         | 194        |
| 5. กรณีศึกษา : การนำความหมายของการละเมิดและการล่วงละเมิดสิทธิในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญามาใช้อย่างปะปนกัน                                    | 195        |
| <b>บทที่ 8 บทสรุป</b>                                                                                                                      | <b>197</b> |
| <b>ภาคผนวก - บทความวิชาการเรื่อง “การตีความหมายของการล่วงละเมิดสิทธิในกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา”</b>                                         | <b>211</b> |
| <b>ดัชนีคำค้น</b>                                                                                                                          | <b>235</b> |
| <b>ประวัติผู้เขียน</b>                                                                                                                     | <b>243</b> |